

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2002-02-14

Närvarande: f.d. justitierådet Hans Danelius, regeringsrådet Gustaf Sandström, justitierådet Dag Victor.

Enligt en lagrådsremiss den 7 februari 2002 (Näringsdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100).

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av hovrättsassessorn Inger Andersson.

Förslaget föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Enligt 2 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen har varje svensk medborgare, till främjande av ett fritt meningsutbyte och en allsidig upplysning, rätt att ta del av allmänna handlingar. Enligt 2 § första stycket får denna rätt begränsas endast om det är påkallat med hänsyn till vissa särskilda ändamål varav ett är skyddet för enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, och enligt andra stycket skall sådana begränsningar "angivas noga" i en särskild lag (sekretesslagen) eller i annan lag som den särskilda lagen hänvisar till.

Enligt det framlagda förslaget kommer, med tillämpning av ett s.k. rakt skaderekvisit i förhållande till inte endast den som uppgiften rör utan också närstående till denne, i princip alla uppgifter om enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden att omfattas av sekretess i

de särskilda ombudsmännens verksamhet (som inte gäller personaladministration och liknande). Den motivering som lämnas i remissen inskränker sig till att det även inom andra områden av ombudsmännens verksamhet än de som för närvarande omfattas av sekretess kan förekomma känsliga uppgifter om enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden och att det är angeläget att dessa uppgifter omfattas av sekretesskyddet i de fall då det kan antas att någon enskild lider skada eller men om uppgiften röjs.

Mot bakgrund av tryckfrihetsförordningens krav på att begränsningar av offentlighetsprincipen skall anges "noga" kan det inte undvikas att generella begränsningar av det nu föreslagna slaget väcker betänkligheter. Det skäl för en utvidgad sekretess som anförs i remissen kan med samma fog anföras för att införa motsvarande generella sekretess hos andra myndigheter. Lagrådet antar att förslaget har sin bakgrund i att verksamheten hos de särskilda ombudsmännen allmänt sett ansetts vara mer integritetskänslig än verksamhet vid andra myndigheter. Även om Lagrådet har en viss förståelse för en sådan synpunkt är det tveksamt om den kan anses tillräcklig för att motivera en så vidsträckt sekretess (jfr t.ex. den i detta hänseende väsentligt snävare sekretessen hos Riksdagens ombudsmän och Justitiekanslern enligt 11 kap. 4 § sekretesslagen). Det är också värt att notera att sekretessen enligt förslaget gäller inte endast i förhållande till enskilda till vilkas förmån ombudsmännen har att verka utan i lika hög grad i förhållande till dem som kan bli föremål för ombudsmännens granskning. Enligt Lagrådets uppfattning förtjänar frågan om den lämpliga utformningen av sekretess hos de särskilda ombudsmännen ytterligare överväganden.

För det fall att regeringen trots Lagrådets betänkligheter finner att det remitterade förslaget bör läggas till grund för ett förslag till riksdagen förordar Lagrådet vissa justeringar av lagtexten.

Enligt punkt 1 omfattar den vidgade sekretessen Jämställdhetsombudsmannens verksamhet på vissa områden. Formuleringen ger intryck av att det finns andra verksamhetsområden som inte skulle omfattas och av att den på arbetslivets område skulle gälla enbart ärenden som regleras av jämställdhetslagen och inte annan verksamhet. Enligt vad som upplysts vid föredragningen har emellertid avsikten varit att all verksamhet för jämställdhet skall omfattas av punkten. Tillägget till punkt 1 kan med den utgångspunkten ges exempelvis följande formulering: ” ... samt i Jämställdhetsombudsmannens övriga verksamhet för jämställdhet”.

Enligt punkt 5 gäller för närvarande sekretess i ärenden enligt två särskilda lagar som avser arbetslivet och studenter i högskolan. Genom det föreslagna tillägget utvidgas sekretessen till att omfatta verksamhet ”på andra områden av samhällslivet”. Formuleringen kan ge intryck av att sekretessen såvitt avser arbetsliv och studenter i högskolan endast skulle avse ärenden medan den i övrigt skulle gälla även andra former av verksamhet mot diskriminering. Enligt vad som upplysts vid föredragningen har någon sådan skillnad inte varit avsedd. Tillägget till punkt 5 kan med den utgångspunkten ges exempelvis följande formulering: ” ... samt i ombudsmannens övriga verksamhet mot diskriminering på grund av sexuell läggning”.